

Ένα πλαίσιο και ένα όραμα για μια άλλη παιδεία

Ο Μάρτιν Ζούκερμπεγκ, ο θεμελιωτής του Facebook, που στα 31 του χρόνια αποτελεί μια από τις προσωπικότητες με τη μεγαλύτερη επίδραση παγκοσμίως, ανέφερε το 2013 στην Washington Post ότι: **«Η οικονομία σήμερα βασίζεται κυρίως στη γνώση και τις ιδέες- πόρους που είναι ανανεώσιμοι και διαθέσιμοι στον καθένα. Στην οικονομία της γνώσης, ο σημαντικότερος πόρος είναι οι ταλαντούχοι άνθρωποι, που μορφώνουμε και προσελκύουμε στη χώρα μας. Η επένδυση στην οικονομία της γνώσης δημιουργεί καλύτερες δουλειές και παρέχει υψηλού επιπέδου ποιότητα ζωής σε ένα έθνος. Για να το πετύχουμε αυτό χρειαζόμαστε τους πιο ταλαντούχους και τους πιο σκληρά εργαζόμενους ανθρώπους. Χρειαζόμαστε να εκπαιδεύσουμε και να προσελκύσουμε τους άριστους!».**

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου κατηγορείται συχνά για ελιτισμό. Όμως, η επιδίωξη της αριστείας και της προόδου όχι μόνο δεν είναι ελιτισμός αλλά, αντιθέτως, είναι η εκπλήρωση της αποστολής μας για τις επόμενες γενιές. Ο **Αριστοτέλης** απαντά διαχρονικά σε όλους όσοι καταφέρονται εναντίον της αριστείας: **«Η μεγαλύτερη ανισότητα είναι η εξίσωση των ανίσων».** Και, αν ακόμη και σήμερα υπάρχουν άνθρωποι που προωθούν την ισοπεδωτική μετριότητα, εμείς οφείλουμε να αντιπαραβάλουμε απέναντί της την αριστεία.

Ο διαχρονικός χρυσός μιας χώρας είναι η ευφυΐα και η δημιουργικότητα των ανθρώπων της. Ζούμε σε ένα μεταβαλλόμενο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, όπου το μέγεθος μιας χώρας καθορίζεται από τον αριθμό των επιστημονικών-τεχνολογικών επιτευγμάτων της, την αποφασιστικότητα και την τόλμη των ανθρώπων της. Σήμερα, στον απολογισμό του πλούτου μιας χώρας προσμετρούμε και τον **αριθμό διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας** που κατέχει. Την ικανότητα, δηλαδή, των ανθρώπων της να δημιουργούν, να καινοτομούν και να παράγουν προστιθέμενη αξία. **Γιατί καινοτομία, είναι να μπορείς να βλέπεις κάτι, εκεί που δεν μπορούν να δουν οι άλλοι.**

Μεγαλύτερη ελπίδα και φιλοδοξία μας, στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, είναι η δημιουργία του Πανεπιστημίου της μετά της λύσης εποχής. Ενός χώρου συνάντησης όλων των νέων ανθρώπων της Κύπρου, όλων των δημιουργικών δυνάμεων, μακριά από διακρίσεις, μισαλλοδοξίες και διαχωρισμούς.

Το 1960, με την **ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας**, δεν δημιουργήσαμε ένα ενιαίο εκπαιδευτικό σύστημα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην καλλιεργήσουμε στα παιδιά των κοινοτήτων την αποδοχή και την εμπιστοσύνη. Δεν δημιουργήσαμε κοινά οράματα για το μέλλον. Και χωρίς όραμα δεν μπορείς να πας μπροστά. Χωρίς εμπιστοσύνη και σεβασμό είναι αδύνατον να θεμελιώσεις ένα υγιές κράτος.

Μπορούμε, όμως, μέσα από την παιδεία και τον μετασχηματισμό του εκπαιδευτικού συστήματος να πετύχουμε τη θετική αλλαγή και να καλλιεργήσουμε την αμοιβαία κατανόηση. Χρειαζόμαστε όλα τα παιδιά της πατρίδας μας, από όλα τα σχολεία, από όλες τις κοινότητες, ξένους και παιδιά μεταναστών που ζούνε εδώ. Θέλουμε να σπουδάσουν μαζί στους ίδιους χώρους, στα ίδια εργαστήρια και αμφιθέατρα, γιατί ξέρουμε ότι, η σύνθεση της διαφορετικότητας είναι μια **συγκλονιστική** παιδαγωγική διαδικασία. Είναι πεποίθησή μου ότι η εκπαίδευση, η πρόσβαση στη μάθηση, ο πολιτισμός, η επιστήμη και η έρευνα μπορούν να φέρουν κοντά τους ανθρώπους.

Η παιδεία λοιπόν στη μετά τη λύση εποχή, σε μια Κύπρο ενωμένη, θα πρέπει να εστιάζει στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των ταλέντων των νέων μας. Δεν θα απομονώνει, **αντίθετα** θα ενώνει!

Γιατί παιδεία σημαίνει σεβασμός και αποδοχή της διαφορετικότητας. Σημαίνει διάλογος και δημιουργία. Δημιουργία που πηγάζει από την πίστη ότι **υπάρχει** κάτι μεγαλύτερο από εμάς. Γιατί δεν δημιουργούμε μόνο για εμάς, δημιουργούμε για την κοινωνία στην οποία ζούμε, δημιουργούμε για το σήμερα και για το αύριο. Ακόμη ένας στόχος μας είναι να μπορέσουμε, από το 2016, να φέρουμε πίσω στο Πανεπιστήμιο Κύπρου όλους εκείνους που χάσαμε λόγω της κρίσης. Να το μετατρέψουμε σε χώρο συνάντησης των πιο δημιουργικών ανθρώπων του τόπου μας.

Η ολοκλήρωση του έργου της Πανεπιστημιούπολης αναμένεται να αυξήσει σημαντικά τον αριθμό των φοιτητών που επισκέπτονται το Πανεπιστήμιο μέσω των προγραμμάτων ανταλλαγής φοιτητών. Επιθυμούμε να προσελκύσουμε ανθρώπους από όλη την Ευρώπη και να δώσουμε σε όλους τους νέους της Κύπρου τη δυνατότητα διεκδίκησης μιας θέσης στο Πανεπιστήμιο. Χωρίς να αποκλείουμε και χωρίς να ευνοούμε κανέναν. Με διαδικασίες διαφανείς, σύμφωνα με τα νέα δεδομένα που έχουμε μπροστά μας. Τροχοδρομείται η προσφορά των ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών και επί τούτου, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Υπουργό Παιδείας τόσο για τη στήριξη όσο και για τη βοήθεια του. Ξέρω, ότι το νομοσχέδιο είναι ήδη έτοιμο!

Για εκείνους που αντιτίθενται, να υπενθυμίσω ότι ο ελληνισμός της Κύπρου δεν κινδυνεύει από τα ξενόγλωσσα προγράμματα, κινδυνεύει πολύ περισσότερο από αυτούς που θέλουν να απομονώσουν τους νέους ανθρώπους και να τους εμποδίσουν από το να αποκτήσουν διεθνείς παραστάσεις.

Οφείλουμε, επίσης, να επικεντρωθούμε στο σχεδιασμό μιας εκπαιδευτικής στρατηγικής εστιασμένης στην ειρήνη, την ανοχή και τη συμφιλίωση· στην παραδοχή των λαθών, την αποδοχή του παρελθόντος και, κυρίως, τη δημιουργία άρρηκτων δεσμών συνεργασίας προς όφελος όλων των πολιτών του τόπου μας.

Γιατί, κυρίες και κύριοι, δεν αποτελεί μεταρρύθμιση η αδράνεια απέναντι στις προκλήσεις, η ατολμία, η αποποίηση ευθυνών, η σπατάλη του κρίσιμου χρόνου, η αναβλητικότητα, ο εφησυχασμός έτσι ώστε να μην ενοχλείται κανένας, να μην αποκαλύπτονται τα προβλήματα και να μην υπάρχει, επιφανειακά, κανένα κόστος. Τη στιγμή που θέλουμε να προτάξουμε το επιχείρημα μιας χώρας υπό ανάπτυξη, μιας χώρας άριστων υπηρεσιών και προόδου, οφείλουμε να δημιουργήσουμε ένα σχολείο που θα μας οδηγήσει στην κορυφή. Και μπορούμε!

Πριν μερικές ημέρες, επισκέφτηκε το Πανεπιστήμιο Κύπρου ο πρωθυπουργός της Εσθονίας, ο οποίος ερωτώμενος πού οφείλεται κατά τη γνώμη του το ρεκόρ της Εσθονίας στην ίδρυση εταιρειών υψηλής τεχνολογίας ή εταιρειών τεχνοβλαστούς, οι οποίες διεθνώς ονομάζονται Spin-off εταιρείες, απάντησε πολύ απλά ότι, ο λόγος είναι το πολύ καλό εκπαιδευτικό σύστημα Δημοτικής και Μέσης εκπαίδευσης της χώρας. Και πράγματι, σύμφωνα με τη μελέτη του προγράμματος PISA για την επίδοση των μαθητών στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και την επιστήμη, τα αποτελέσματα δείχνουν την Εσθονία πρώτη και στις τρεις κατηγορίες. Όταν το Πανεπιστήμιο Κύπρου έθεσε τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας ενώπιον του κοινού, αντί να προβληματίσουν τα εξαιρετικά χαμηλά ποσοστά της Κύπρου, υπήρξαν σφοδρές αντιδράσεις και αφορισμοί από τις εκπαιδευτικές οργανώσεις. **Ως Πανεπιστήμιο Κύπρου στηρίζουμε και θα στηρίζουμε κάθε προσπάθεια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού προς την κατεύθυνση της Αναβάθμισης του δημόσιου σχολείου.**

Στο Πανεπιστήμιο Κύπρου επιζητούμε παράλληλα με τη διδασκαλία και την έρευνα να τολμήσουμε κάτι μοναδικό, κάτι πρωτόγνωρο, να επιχειρήσουμε κάτι καινούριο με τοπικό και διεθνές αντίκτυπο. Σχεδιάζουμε για το σήμερα και για το αύριο επιδιώκοντας τον συνεχή εκσυγχρονισμό. Θέλουμε η επιχειρηματικότητα να έχει δεσπόζουσα θέση στην καθημερινότητα του οργανισμού διότι, επιθυμούμε οι άνθρωποί μας να μπορούν να αξιοποιήσουν και να εφαρμόσουν εντός του οργανισμού τις καινοτόμες ιδέες τους.

Σε αυτό το πλαίσιο έχουμε επικεντρωθεί, κατά το παράδειγμα όχι μόνο της Εσθονίας αλλά και άλλων χωρών-προτύπων, στον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας του οργανισμού, για να έχει τη δυνατότητα το Πανεπιστήμιο Κύπρου να ιδρύει τις δικές του μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας· τεχνοβλαστούς, επιχειρήσεις, στις οποίες οι απόφοιτοί μας, κρατώντας τη διασύνδεσή τους με το Πανεπιστήμιο, να δημιουργούν εστίες καινοτομίας και αργότερα να εργοδοτούν οι ίδιοι νέους απόφοιτους. **Προτείνουμε, δηλαδή, στην Πολιτεία και κατ' επέκταση στην κοινωνία έναν ενάρετο κύκλο ανάπτυξης.**

Χρειαζόμαστε ένα νέο ελπιδοφόρο οικοσύστημα σκέψης που θα παράγει νέες καινοτόμες ιδέες. Παράλληλα, συνάδελφοί μου συμμετέχουν στο διεθνή διάλογο επί διαφόρων θεμάτων που απασχολούν την παγκόσμια κοινωνία στις οικονομικές, κλασσικές και κοινωνικές επιστήμες. Στις Σχολές μας παράγεται η συντριπτική πλειοψηφία των διεθνών δημοσιεύσεων και βιβλίων της Κύπρου. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου, με σταθερά βήματα, μετατρέπεται στο μεγάλο επιστημονικό παράθυρο της Κύπρου προς τον κόσμο.

Αγαπητές και αγαπητοί απόφοιτοι,

Κάθε φορά που ακούω κάποιους να ονειρεύονται μεγάλα κοιτάσματα φυσικού αερίου και πετρελαίου για να λύσουμε τα προβλήματά μας - **με πιάνει έντονη απελπισία**. Κανένα κοιτάσμα πετρελαίου, κανένα κοιτάσμα φυσικού αερίου δεν θα μπορέσει ποτέ να αντικαταστήσει την ευφυΐα, την εξυπνάδα, τη φαντασία και την εφευρετικότητα νέων δημιουργικών ανθρώπων. Εκεί βρίσκεται ο πραγματικός πλούτος μιας χώρας. Βλέπετε, ο Κόσμος της Κύπρου είναι μοναδικός και μπορεί να γίνει απίστευτά δημιουργικός!

Δεν χρειάζεται να είσαι πανεπιστήμιο μιας μεγάλης χώρας για να φθάσεις στην κορυφή. Χρειάζεσαι απλά ένα πλαίσιο και ένα όνειρο. Σκεφτείτε, για παράδειγμα, τι κατάφερε το Πανεπιστήμιο Κύπρου στα 25 του χρόνια και αναλογιστείτε μέχρι πού μπορεί να φτάσει η πατρίδα μας, με μεθοδική και δημιουργική δουλειά. Όταν ξεκινούσαμε τα πρώτα μαθήματα το 1992 στην ιστορική παιδαγωγική ακαδημία, πόσοι άραγε συλλογίζονταν ότι θα βρισκόμαστε σήμερα σε έναν ολότελα διαφορετικό χώρο, στην Πανεπιστημιούπολη, συγκαταλεγόμενοι ανάμεσα στα #350-400 κορυφαία πανεπιστήμια του κόσμου σύμφωνα με τους TIMES; Πόσοι άραγε είχαν ονειρευτεί το σημερινό μέγεθος του Πανεπιστημίου; Μέγεθος τόσο σε έκταση όσο, κυρίως, σε ποιότητα ανθρώπινου δυναμικού, με φαντασία και όραμα για το μέλλον.

Σήμερα, το Πανεπιστήμιό σας, θεωρείται ο πιο αξιόπιστος θεσμός στην Κύπρο σύμφωνα με έρευνα της *StockWatch* Cyprus. Το Πανεπιστήμιό σας βγάζει απόφοιτους που εργοδοτούνται στην πλειοψηφία τους και μάλιστα σε επαγγέλματα που έχουν άμεση σχέση με το πτυχίο τους, 76% σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγε το Γραφείο Αποφοίτων. Έχετε κάθε λόγο να είστε υπερήφανοι για το πτυχίο σας και το ίδρυμά σας.

Ζούμε προφανώς σε δύσκολες μέρες. Για τους απόφοιτους μας θα ήθελα να υπενθυμίσω μια φράση από τον Αριστοτέλη Ωνάση: «**Πρέπει να απελευθερώσουμε τον εαυτό μας, έλεγε, από την ελπίδα ότι η θάλασσα θα γαληνέψει. Πρέπει να μάθουμε, να πλέουμε και με τους δυνατούς ανέμους**».

Ο τόπος μας χρειάζεται ανθρώπους με όραμα, επινοητικότητα και ευρηματικότητα. Ανθρώπους που τολμούν να σκέφτονται έξω από συμβάσεις και τετριμμένα, μακριά από πάθη και μίσση, έχοντας στο επίκεντρο το ευρύτερο καλό της πατρίδας τους. **Να θυμάστε ότι το πιο προσεκτικό πράγμα είναι να τολμάς.**

Είμαι πολύ αισιόδοξος για το αύριο και δεν πρόκειται για μια απατηλή και υπερφίαλη ελπίδα. Πρόκειται για μια «πεπαιδευμένη ελπίδα» που ενθαρρύνει την προσπάθεια **για το φαινομενικά ανέφικτο και το καθιστά προσεγγίσιμο.**

Ας την παραδεχθούμε την αλήθεια πια· ζούμε σε μια σκοτεινή αλλά συνάμα φωτεινή πατρίδα!

Συγχαρητήρια σε όλους σας!